

Комунікаційну стратегію Національного агентства з питань запобігання корупції на 2018-2020 роки підготовлено на основі проекту Комунікаційної стратегії, розробленої на замовлення Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI), за редакцією Національного агентства [2].

Таким чином, аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів впливу (SWOT-аналіз) має за мету виявити сильні та слабкі сторони Національного агентства як інституції, що здійснює комунікаційну стратегію протягом двох років, та спланувати можливості для покращення комунікативно-інформаційної складової, нівелювання загроз. Передбачається посилення нових можливостей у роботі Національного агентства, визначення ймовірних ризиків (внутрішніх та зовнішніх) та їх усунення, використання переваг (сильних сторін) для корекції репутаційної складової органу та виконання ним своїх превентивних функцій повною мірою. SWOT-аналіз набув широкого застосування в реалізації державної фінансової та антикорупційної політики в міжнародному вимірі.

Список використаних джерел

1. [Закон України](#) «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII (з останніми змінами [№ 140-IX від 02.10.2019 р.](#) // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.
2. Комунікаційна стратегія Національного агентства з питань запобігання корупції на 2018-2020 роки // Затверджено рішенням національного агентства з питань запобігання корупції від 27.04.2018 р. № 811 // <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0811884-18>.

Лов'як Олег Орестович, професор
кафедри цивільного права та процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник;

Лов'як Світлана Сергіївна, головний
спеціаліст управління з питань запобігання
та виявлення корупції Міністерства
юстиції України

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ (УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Відповідно до пунктів 4, 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 № 706 «Питання запобігання та виявлення корупції» (далі - Постанова № 706) серед основних завдань уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції (далі - уповноважений підрозділ (особа) є надання методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання вимог

антикорупційного законодавства, а також проведення роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції, з метою реалізації яких (завдань) уповноважений підрозділ (особа) розробляє та проводить заходи щодо запобігання корупційним правопорушенням, а також здійснює контроль за їх проведенням, надає іншим структурним підрозділам органу виконавчої влади, підприємства, установи, організації та їх окремим працівникам роз'яснення щодо застосування антикорупційного законодавства [1].

Тобто уповноважений підрозділ (особа) з метою запобігання корупційним проявам серед працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, установ, підприємств та організацій має надавати:

- методичну допомогу;
- консультативну допомогу;
- загальні роз'яснення антикорупційного законодавства, та організовувати проведення заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням (в даному випадку мається на увазі проведення інформаційних, роз'яснювальних, правоосвітніх, навчальних, наукових, дослідних тощо заходів).

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі - Національне агентство) яке відповідно до статті 11 Закону України «Про запобігання корупції» є головним органом формування та реалізації антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань, своїм рішенням від 13.07.2017 № 317 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції» затвердило методичні рекомендації, в яких зокрема дається тлумачення понять консультативної допомоги з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства та організаційної й роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції. Поняття методичної допомоги у даних методичних роз'ясненнях не розкрито [2].

Найбільш прийнятною формою методичної роботи є підготовка та поширення методичних посібників з питань запобігання та виявлення корупції, які залежно від потреби можуть бути комплексними або тематичними [31]. Проте, при аналізі літератури у цьому напрямі методичною допомогою може також вважатись і вироблення єдиного підходу до вирішення одного і того ж проблемного питання, яких має системний характер. Поняття методичного середовища також полягає і в організованій діяльності підрозділу щодо створення умов для підвищення кваліфікації працівників такого підрозділу та покращення результатів його діяльності й діяльності органу, установи, підприємства, організації в цілому.

Тому, найбільш прийнятною формою методичної допомоги уповноваженого підрозділу (особи) є підготовка та поширення методичних (наочних) матеріалів з питань запобігання та виявлення корупції, які залежно від потреби можуть бути комплексними або тематичними, а саме: нормативні або практичні видання (буклети,

оформлені наочні матеріали) з роз'ясненнями певної теми, розділу або положень нормативно-правових актів антикорупційного законодавства, напряму практичної діяльності уповноваженого підрозділу (особи) з методикою, послідовністю дій виконання окремих завдань, певного виду робіт, окремої проблемної ситуації тощо, які використовуються під час проведення інформаційно-роз'яснювальних, правоосвітніх, навчальних, наукових, дослідних заходів.

У пункті 3.3 методичних рекомендацій Національне агентство дає загальне роз'яснення поняттям консультацій з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства та проведення роз'яснювальної роботи уповноваженим підрозділом (особою). Так, консультаційною допомогою є розгляд конкретних ситуацій, які виникли у працівників державного органу, установи або підприємства та надані рекомендації щодо порядку його дій, як окремо працівникам, так і структурним підрозділам. Поняття консультування дуже тісно пов'язане із наданням роз'яснень антикорупційного законодавства і доволі часто виникають питання щодо розрізнення понять «консультація» й «роз'яснення», тому у розумінні консультування варто акцентувати увагу на наданні рекомендацій щодо порядку дій працівника (структурного підрозділу) у конкретній ситуації, в той час як роз'яснювальна робота це не вирішення конкретної ситуації, а здійснення заходів щодо забезпечення належного рівня знань та розуміння працівниками положень антикорупційного законодавства. Тобто, якщо особа звернулась до уповноваженого підрозділу (особи) у конкретній ситуації, наприклад, несвоєчасне подання нею щорічної декларації, неподання повідомлення про суттєві зміни в майновому стані тощо, дії уповноваженого підрозділу (особи) не лише розтлумачити норми антикорупційного законодавства, а й надати рекомендації щодо порядку дій цій конкретній особі, роз'яснити терміни подання матеріалів, типи, види документів, порядок та перелік органів для звернення для вирішення конкретної ситуації, повідомити про порядок дій державних органів та надати іншу інформацію, необхідну для вирішення такої ситуації. Консультуванням, на нашу думку, також є надання практичної допомоги окремим працівникам в заповненні електронних декларацій, супровід звернень, заяв, скарг, пропозицій (крім випадків коли в зверненні чітко зазначеного вимогу надання роз'яснень). У випадку ж надання роз'яснень дається лише тлумачення окремих норм антикорупційного законодавства або ж ці норми доводяться особі, колективу, групі осіб в порядку інформування, що автоматично стає широкомасштабною роз'яснювальною роботою.

Розмежуванням понять «консультація» та «роз'яснення» також є те, що консультації уповноваженим підрозділом (особою) обов'язково обліковуються в журналі надання консультацій, ведення ж обліку роз'яснень в окремому журналі не є обов'язковим. Проте, з метою здійснення чіткого обліку, аналітики, статистики й звітності уповноважених підрозділів (осіб) все ж таки роз'яснювальну роботу, проведену під час особистого прийому, у телефонному режимі, через

електронну пошту варто обліковувати або у окремому журналі, або у журналі надання консультацій.

Національне агентство у методичних рекомендаціях дає вузьке поняття форм здійснення роз'яснювальної (широкомасштабної) роботи - заняття та семінари на відповідну тематику враховуючи терміни в антикорупційному законодавстві. Проте, варто розширити зазначений перелік, так як уповноваженими підрозділами (особами) широкомасштабні (загальні) роз'яснення антикорупційного законодавства надаються й під час проведення лекцій (зборів трудових колективів), селекторних нарад, відео- конференцій (у тому числі під час проведення нарад за допомогою відео- зв'язку з керівниками територіальних органів, установ, підприємств), внутрішніх навчань, тренінгів та інших форм.

Такий вид основної діяльності уповноваженого підрозділу (особи) як інформаційно-роз'яснювальна (широкомасштабна) робота (фактично проведення правоосвітніх, навчальних, наукових, інформаційних, дослідних заходів) обов'язково документується шляхом складання протоколів, довідок або інших документів, що підтверджують їх проведення. Окрім того проведення таких заходів дають змогу реалізувати уповноваженим підрозділом (уповноваженою особою) й обов'язок інформаційного супроводу здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції.

18.10.2019 року набрав чинності Закон України від 02.10.2019 № 140-К «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції», яким, зокрема, вносяться деякі зміни до Закону України «Про запобігання корупції», яким зокрема Закон доповнено статтею 13^і «Уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції», відповідно до підпункту 3 частини другої якої основним із завдань уповноваженого підрозділу (особи) визначено надання методичної та консультаційної допомоги з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції, а обов'язок проведення уповноваженим підрозділом (особою) роз'яснювальної роботи наразі Законом не встановлюється [4].

Список використаних джерел

1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/706-2013-%D0%BF>.
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0317884-17>.
3. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4788.
4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>